

موضوع	بخشنامه شماره مب/ 1727 مورخ 13/11/1381 ; پیش نویس دستورالعمل اجرائی چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده ها و تعیین سود قطعی سپرده گذاران
شماره: مب ر ۱۷۲۷	تاریخ: ۱۳۸۱/۱۱/۱۳
بسمه تعالی	جهت اطلاع کلیه مدیران عامل بانکهای دولتی تجاری و تخصصی غیر دولتی و موسسه اعتباری غیر بانکی توسعه ارسال گردید.
با سلام و احترام	پیرو بخشنامه شماره مب ر ۴۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۵ به پیوست پیش نویس دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدتدار و تعیین سود قطعی سپرده گذاران ارسال می گردد. خواهشمند است مقرر فرمایند کارشناسان محترم آن بانک موسسه اعتباری پیش نویس تهیه شده را از ابعاد مختلف عملیاتی حقوقی، حسابداری اجرایی و دقیقاً مورد مطالعه و بررسی قراردادده نظرات پیشنهادات اصلاحات و مورد نظر را حداکثر تا پایان وقت اداری ۱۳۸۱/۱۲/۱۵ کتباً به این اداره اعلام نمایند تا دستورالعمل نهایی تهیه و جهت اجرا ابلاغ گردد. م
مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری	اداره مطالعات و مقررات بانکی
بهرام فیض زرین قلم	۱۶-۱۶۱۵
پیوست مب ۱۷۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۱۳	بسمه تعالی
پیش نویس دستورالعمل اجرایی چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار و تعیین سود قطعی سپرده گذاران	پیرو بخشنامه شماره مب ۴۷۲ مورخ ۱۳۸۱/۴/۲۵ بدینوسیله چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار و تعیین سود قطعی سپرده گذاران در سیستم بانکی بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی بشرح زیر اعلام میگردد
بخش اول - محاسبه سود قابل تقسیم سود مشاع بین بانک ر موسسه و سپرده گذاران	با توجه به مستندات قانونی تعیین و چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار پیوست شماره یک موارد زیر بعنوان ملاکهای محاسبه سود قابل تقسیم سود مشاع بین بانک ر موسسه و سپرده گذاران بایستی ملحوظ نظر قرار گیرد
میانگین مانده ۵۲ هفته سال سپرده قانونی مربوط میانگین مانده ۵۲ هفته سال انواع - خالص منابع سپرده گذاران ۱۱ به انواع حسابهای سپرده سرمایه گذاری مدت دار	خالص منابع سپرده گذاران - میانگین مانده ۵۲ هفته سال اوراق مشارکت + میانگین مانده ۵۲ هفته سال = منابع بانک (۲) خالص تسهیلات اعطایی
وجه التزام دریافتی بابت تسهیلات اعطایی - سود اوراق مشارکت + درآمد حاصله از تسهیلات اعطایی - سود مشاع (۳) جایزه سپرده قانونی	منافع سپرده گذاران سود متعلقه به منابع سپرده گذاران (۲) منابع بانک + خالص منابع سپرده گذاران طبق تعریفی که در پیوست شماره ۲ ارائه گردیده است...
بخش دوم محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار	پس از محاسبه میزان کل منافع سپرده گذاران طبق مطالب مندرج در بخش اول بایستی میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار از کل منافع سپرده گذاران منافع حاصل از بکارگیری مبالغ کل انواع سپرده های کوتاه مدت کوتاه مدت ویژه یکساله دوساله سه ساله چهار ساله و پنج ساله کسر و سپس سود قطعی بین کلیه دارندگان انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار با توجه به مبلغ و مدت بکارگیری آنها تقسیم گردد.
طبق مصوبه نهصد و هشتادمین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۷/۱ شورای پول و اعتبار میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار در سال مالی ۱۳۸۱ حداکثر معادل ۳۵ درصد منابع سپرده گذاران تعیین گردیده است. لازم به یادآوری است که میزان حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار جزو درآمد بانک موسسه محسوب می گردد.	

بخش سوم چگونگی تقسیم سود قطعی متعلقه به دارندگان حسابهای سپرده سرمایه گذاری مدت دار سود قطعی پس از کسر حق الوکاله در مقایسه با سودهای علی الحساب پرداختی به سپرده گذاران طی سال مالی ۳ حالت زیر را خواهد داشت

سودهای علی الحساب پرداختی به سپرده گذاران بیشتر از سود قطعی است.

سودهای علی الحساب پرداختی به سپرده گذاران برابر با سود قطعی است.

سودهای علی الحساب پرداختی به سپرده گذاران کمتر از سود قطعی است.

در حالت های اول و دوم سودهای علی الحساب پرداختی به سپرده گذاران بعنوان سود قطعی تلقی می گردد و در حالت سوم تفاوت مورد نظر طبق دو گزینه زیر میتواند بین سپرده گذاران تقسیم گردد:

گزینه اول

با توجه به میانگین موزون نرخ علی الحساب پرداختی « میانگین ۵۲ هفته هر نوع سپرده بین انواع سپرده ها تقسیم گردد.

با توجه به ضریب وزنی سود علی الحساب هر نوع سپرده سرمایه گذاری مدت دار سود علی الحساب پرداختی هر نوع سپرده سرمایه گذاری مدت دار به مجموع سودهای علی الحساب پرداختی جهت سپرده های سرمایه گذاری مدت دار مابه التفاوت مذکور بین انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار تقسیم گردد. پیوست شماره (۳)

گزینه دوم

با توجه به اتخاذ سیاست هر بانک موسسه در جذب انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار بانک موسسه این اختیار را داشته باشد که تفاوت مورد نظر را به گونه ای تقسیم نماید که از سود علی الحساب پرداختی به انواع سپرده ها طی سال مالی کمتر نباشد و همچنین حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار از حداکثر تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار در هر سال مالی تجاوز ننماید.

پیوست شماره ۱

مستندات قانونی و مقرراتی تعیین و چگونگی محاسبه حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری مدت دار و تعیین سود قطعی سپرده گذاران

(الف) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ مجلس شورای اسلامی
مورد تایید ۱۳۶۲/۶/۱۰ شورای نگهبان

فصل دوم - تجهیز منابع پولی

ماده ۳ بانکها میتوانند تحت هر یک از عناوین ذیل به قبول سپرده مبادرت نمایند

الف - سپرده های قرض الحسنه :

۱ - جاری

۲ - پس انداز

ب سپرده های سرمایه گذاری مدت دار .

تبصره - سپرده های سرمایه گذاری مدت دار که بانک در بکار گرفتن آنها وکیل می باشد در امور مشارکت مضاربه اجاره بشرط تملیک معاملات اقساطی مزارعه مساقات سرمایه گذاری مستقیم معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار میگیرد

ماده ۶ - بانک ها می توانند به منظور جذب و تجهیز سپرده ها ، با اتخاذ روشهای تشویقی از امتیازات ذیل به سپرده گذاران اعطا نمایند :

الف - اعطای جوائز غیر ثابت نقدی و یا جنسی برای سپرده های قرض الحسنه .

ب - تخفیف و یا معافیت سپرده گذاران از پرداخت کارمزد و یا حق الوکاله

ب - دادن حق تقدم به سپرده گذاران برای استفاده از تسهیلات اعطائی بانکی در موارد مذکور در فصل سوم.

فصل چهارم - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سیاست پولی

ماده ۲۰ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در حسن اجرای نظام پولی و اعتباری کشور می تواند با استفاده از ابزار ذیل ، طبق آئین نامه ای که به تصویب هیئت وزیران میرسد و بر اساس ماده ۱۹ در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند

- تعیین انواع و میزان حداقل و حداکثر کارمزد خدمات بانکی (مشروط بر اینکه بیش از هزینه کار انجام شده نباشد و حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری که توسط بانک ها دریافت می شود.

۶

فصل پنجم - متفرقه

ماده ۲۳ - وجوه دریافتی تحت عنوان کارمزد و حق الوکاله جزو درآمدهای بانکها بوده و قابل تقسیم بین سپرده گذاران نمی باشد.

ب آیین نامه های قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)

آئین نامه فصل دوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ

۱۳۶۲/۹/۲۷ هیئت وزیران

ماده ۸ - بانکها استرداد اصل سپرده های سرمایه گذاری مدت دار را تعهد و یا به هزینه خود بیمه مینمایند.

ماده ۹ - بانک ها سپرده های سرمایه گذاری مدت دار را که در به کار گرفتن آنها وکیل میباشند به عنوان منابع سپرده گذار، در امور مشارکت مضاربه اجاره به شرط تملیک ، معاملات اقساطی مزارعه ، مساقات ، سرمایه گذاری مستقیم ، معاملات سلف و جعاله مورد استفاده قرار میدهند.

تبصره - قبول سپرده های سرمایه گذاری مدت دار برای مصرف در یک طرح خاص ، طبق مقررات مربوطه، مجاز است
شمول حکم ماده ۸ در مورد این قبیل سپرده ها منوط به درج آن در قرارداد مربوطه میباشد.

ماده ۱۰ - بهیچ یک از سپرده های دریافتی تحت عنوان سپرده های سرمایه گذاری مدت دار رقم تعیین شده از قبل به عنوان سود پرداخت نخواهد شد. منافع حاصله از عملیات موضوع ماده ۹ بر اساس قرار داد منعقدہ متضمن وکالت، بین بانک و سپرده گذار متناسب با مدت و مبالغ سپرده های سرمایه گذاری پس از وضع سپرده های قانونی مربوط و رعایت سهم منابع بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکار گرفته شده در این عملیات تقسیم خواهد شد.

تبصره ۱ - حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری از سهم منافع سپرده گذاران کسر خواهد شد. میزان حداقل و حداکثر حق الوکاله به تصویب شورای پول اعتبار خواهد رسید.

تبصره ۲ در قراردادهای منعقدہ بین بانک و سپرده گذار قید مصالحه منافع مصرف مشاع سپرده و نحوه محاسبه و پرداخت منافع الزامی است.

ماده ۱۱ - بانکها در تأمین منابع لازم جهت تسهیلات اعطائی عملیات موضوع ماده ۹ اولویت به منابع سپرده گذار خواهند داد. در صورتیکه مجموع تسهیلات اعطائی موضوع امور ماده ۹ کمتر و یا مساوی مجموع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار پس از وضع سپرده های قانونی مربوط باشد تمام منافع موضوع این ماده بین سپرده گذاران تقسیم خواهد شد. در صورتیکه مجموع تسهیلات اعطائی بانکها برای این امور بیشتر از مجموع این قبیل سپرده ها باشد، ما به التفاوت سهم منابع بانک محسوب خواهد شد.

آئین نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب نامه
شماره ۸۸۵۲۶ مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۷ هیئت وزیران)

ماده ۳ - در حسن اجرای سیاست پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول ، بانک مرکزی می تواند علاوه بر بکار گرفتن ابزار سیاست پولی موضوع قانون پولی و بانکی در حدی که مغایر مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا نباشد ، با تصویب شورای پول و اعتبار ، با استفاده از ابزار ذیل در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند.

۰۰-۲

۰۰-۳

3

۰۰-۵

تعیین حداقل و یا حداکثر میزان انواع حق الوکاله بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری حق الوکاله مذکور میتواند شامل هزینه های اداری بانکها برای تجهیز و اداره سپرده های موصوف نیز بشود. در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان توسط بانکها از صاحبان سپرده های سرمایه گذاری اخذ نخواهد شد.

۱....

آئین نامه فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) (تصویب نامه شماره ۸۸۵۲۸
مورخ ۱۳۶۲/۱۲/۱۷ هیئت وزیران)

ماده ۳ - در مواردی که تأمین منابع توسط یک بانک برای بانکهای دیگر از محل منابع سپرده گذار صورت گیرد بانک گیرنده منابع به وکالت توکلی از طرف بانک تأمین کننده منابع وجوه حاصله را طبق ضوابط مربوط به سپرده های سرمایه گذاری بشرح آئین نامه تجهیز منابع پولی (موضوع تصویب نامه شماره ۸۱۹۶۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۲) منحصرأ به مصارف امور موضوع ماده ۹ خواهد رساند.

تبصره - حق الوکاله بکار گیری سپرده ها بر اساس توافق بین بانکهای طرف معامله تعیین خواهد شد. در هر حال حق الوکاله ای که از صاحبان سپرده های سرمایه گذاری اخذ خواهد شد، مجموعاً از حد تعیین شده به موجب بند ۴ ماده ۲۰ قانون تجاوز نخواهد کرد.

(ج) دستورالعملهای اجرایی قانون عمیات بانکی بدون ربا (بهره)

دستورالعمل اجرایی قبول سپرده مصوبه پانصد و چهاردهمین جلسه شورای پول و

اعتبار مورخ ۱۳۶۲/۱۰/۱۸

بخش دوم - سپرده های سرمایه گذاری مدت دار

ماده ۱۱ - بانکها در بکار گرفتن سپرده های سرمایه گذاری مدت دار وکیل سپرده گذار میباشند

ماده ۱۵ - سهم منافع (سود) سپرده گذاران بر اساس مدت و مبلغ سپرده هر یک بین آنان تقسیم و پس از کسر حق الوکاله بانک پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۶ حداقل و حداکثر حق الوکاله بانک بابت بکارگیری سپرده های سرمایه گذاری توسط شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد. حق الوکاله مزبور میتواند شامل هزینه های بکارگیری سپرده های موصوف باشد در هر صورت مبلغ دیگری تحت هیچ عنوان از سپرده گذار اخذ نخواهد شد.

تبصره - بانکها میتوانند در میزان حق الوکاله بکار گیری سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت برای سپرده گذاران تخفیف قائل شوند میزان تخفیف متناسب با مدت و مبلغ سپرده ها خواهد بود .

ماده ۱۹ - ذکر موارد ذیل توسط بانکها در قرارداد موضوع ماده ۱۸ الزامی است :

موضوع وکالت برای بکارگیری سپرده ها در امور موضوع ماده ۱۲

۲ حق توکیل به غیر

- مصرف مشاع سپرده ها

۵ - تعهد استرداد سپرده

۶ - حداقل مدت

۷ - نحوه تمدید

- نحوه محاسبه تقسیم و پرداخت سود
 - موضوع اخذ حق الوکاله
 - ۱۰ - مصالحه منافع بین بانک و سپرده گذار و بین سپرده گذاران
 - ۱۱ ذکر امتیازات موضوع مواد ۱۶ و ۱۷ بر حسب مورد
 - ۱۲ - هر مورد لازم دیگر
- پیوست شماره ۲

صورت ریز تسهیلات اعطایی

تسهیلات اعطایی تبصره ای دولتی

حساب تسهیلات اعطایی نصره ای مضاربه دوتی, ۳۴, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای ر ملف ر دولتی, ۳۸, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای ر مشارکت مدنی ر دولتی ۱۳, ۱۲۰۰

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای ر جعاله ر دولتی, ۴۶, ۳۱

حساب التسهیلات اعطائی نصره ای ر فروش اقساطی ر دوتی ۱۰۰, ۳۱

حساب التسهیلات اعطائی تبصرهائی اجاره بشرط تمليك ر دولتی, ۵۴, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای مسکن از دولتی, ۶۳, ۳۱

تسهیلات اعطایی غیر تبصره ای دولتی

حساب تسهیلات اعطایی ر مضاربه ر دولتی, ۳۶, ۳۱

حساب التسهیلات اعطائی سلف مواتی ۱۰۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی ر مشارکت مدنی ر دولتی, ۴۴, ۳۱

حساب تسهیلات اعطائی ر جعاله ر دولتی - ۱۰۱۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطائی فروش اقساطی دولتی ۱۰۲۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطائی ر اجاره بشرط تمليك ر دولتی, ۵۶, ۳۱

حساب التسهیلات اعطائی مسکن ر دولتی, ۶۵, ۳۱

حساب پیش پرداخت بابت خرید اموال معاملات ر دولتی, ۸۲, ۳۱

حساب کار در جریان جعاله ر دولتی, ۸۵, ۳۱

حساب اموال خریداری برای فروش الساطی (دولتی ۸۲۰, ۳۱)

حساب اموال خریداری برای اجاره بشرط تمليك ر دولتی, ۸۹, ۳۱

کسر می شود.

حساب سود سالهای آینده تسهیلات ر نواکی, ۵۶, ۳۰۲۰

حساب مضاربه وجوه دریافتی دولتی, ۴۶, ۳۰۲۰

حساب مشارک مشارکت علی دولتی (سهم بالك), ۴۷, ۳۰۲۰

مطالبات سررسید گذشته و معوق دولتی

حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات تبصره ای ر دولتی, ۹۳, ۳۰۱۰

مطالبات سرزمین گذشته تسهیلات از دولتی ۹۵۰, ۳۰۱۰

حساب مطالبات معوق تسهیلات نصره ای دولتی ۹۸۰, ۳۰۱۰

حساب مطالبات معوق تسهیلات ر دولتی ۱۰۱۰, ۳۰۱۰

حساب مطالبات معوق قدیم دولتی ۱۰۲۰, ۳۰۱۰

کسر می شود.

مرد معرف تسهیلات ر دولتی ۳۰۶۰۰, ۳۰۲۰

حساب سود و کارمزد معرق (دولتی) ۶۲۰, ۳۰۲۰

سرمایه گذاری در بخش غیر دولتی

حساب مشارکت حقوقی ر اولالی ۶۰۰, ۳۱۰

تسهیلات اعطایی تبصره ای غیر دولتی

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای ر مضاربه ر غیر دولتی, ۳۵, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای ر سلف ر دیر دولتی ۳۹۰, ۳۱

حساب التسهیلات اعطائی البصری ر مشارکت مدنی ر غیر دولتی, ۴۳, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی نمره ای ر جعاله (غیر دولتی, ۴۷, ۳۱

حساب تسهیلات اعطائی تصرفی ر فروش اقساطی ر کورتونی ۱۰۱, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای اجاره بشرط تمليك , غیر دولتی ۱۰۵۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی تبصره ای مسکن ر غیر دولتی, ۶۴, ۳۱

تسهیلات اعطایی غیر تبصره ای غیر دولتی

مان تسهیلات اعطایی ر مضاربه ر غیر دولتی ۳۷۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطائی ر سلف ر غیر دولتی, ۴۱, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی ر مشارکت مدنی ر غیر دولتی ۴۵۰, ۳۱

حساب تسهیلات اعطایی ر جماله ر غیر دولتی ۳۱,۴۹
 حساب المهیلات اعطایی فروش اقساطی غیر دولتی ۳۱۰۵۳
 حساب تسهیلات اعطایی ر اجاره بشرط تملیک و غیر دولتی ۳۱,۵۷
 حساب تسهیلات اعلانی ممکن ر غیر دولتی ۳۱۰۶۶۰
 حساره و امهای قدرم از مسکن ۳۱,۶۷
 حساب پیش پرداخت بابت خرید اموال معاملات ر غیر دولتی ۳۱۰۸۳۰
 حساب کار در جریان جعاله ر غیر دولتی ۳۱۰۸۶۰
 حساب اموال خریداری برای فروش اقساطی ر غیر دولتی ۳۱,۸۸۰
 حساب اموال خریداری برای اجاره بشرط تملك ر غیر دولتی ۳۱۰۹۰
 حساب طرح های مجتمع مسكوني بانك مسكن ۳۱۱۱۱۵
 كسر می شود.
 حساب سود سالهای آینده تسهیلات ر غیر دولتی ۳۲۰۰۱
 حساب شود و کارمزد سالهای آینده ۳۲۰۵۸۰
 حساب مصریه - وجوه دریافتی غیر دولتی ۴۲۰۰۳۰۲
 حساب مشترك مشاركت مثلي غير دولتي (مهم بالك) ۳۲۰۰۴۷
 مطالبات سررسید گذشته و معوق غیر دولتی
 حساب مطالبات سررسید گذشته تسهیلات تبصره ای ر غیر دولتی ۳۱,۹۴
 حساب مطالبات سررسید گذاشته تسهیلات ر غیر دولتی ۳۱۰۵۹۱
 حساب راههای مسکن قدیم ر سر رسید گذشته ۲۱۰۹۷۰
 حساب مطالبات معوق تسهیلات تنصره ای ر غیر اولی ۳۱,۹۹
 حساب مطالبات معوق تسهیلات ر غیر دولتی ۳۱۱,۱۰
 حساب مطالبات معول قدیم ر غیر دولتی ۳۱۱,۳۰
 حساب مطالبات معوق وامهای مسکن قدیم ۳۱۱۰۴۰
 كسر می شود.
 حساب مرد معرق تسهیلات ر در دولتی ۳۲۰۵۹۰
 حساب سود و کارمزد معرق (غیر دوام) ۳۲۰,۶۲
 سرمایه گذاری در بخش غیر دولتی
 حساب مشاركت حقوقی غير دولتی ۳۱۰۶۱۰
 حساب سرمایه گذاری مستقیم ۳۰۱,۰۶۲

